

UDVIDET GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Fælles meddelelse om en ny strategi for den europæiske forsvarsindustri (EDIS)

JOIN (2024)10

Notatet sendes endvidere til Folketingets Forsvarsudvalg og Erhvervsudvalg.

1. Resumé

EU-Kommissionen og EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik præsenterede den 5. marts 2024 en fælles meddelelse om en europæisk forsvarsindustri strategi (European Defence Industrial Strategy, EDIS). Strategien har til formål at styrke den europæiske forsvarsteknologiske- og industrielle base (European Defence Technological and Industrial Base, EDTIB) mhp. at opnå en højere grad af forsvarsindustrielt beredskab i EU.

Der er på EU-niveau i de senere år udviklet en række tiltag til at styrke den europæiske forsvarsindustri. I kølvandet på krigen i Ukraine er denne udvikling accelereret. Strategien er den første af sin slags i EU og har til formål at udvikle en mere strategisk og fælleseuropæisk tilgang til styrkelsen af EDTIB samt strømline EU's indsatser på området.

Kommissionen udlægger med strategien fem arbejdsspør, der skal sikre, at den europæiske forsvarsindustri kan levere og udvikle de nødvendige forsvarsprodukter i de rette mængder og til tiden. For det første vil Kommissionen arbejde for, at medlemsstaterne investerer mere, bedre, sammen og europæisk. Dette inkluderer bl.a. et øget fokus på fælles udvikling, indkøb og anskaffelse samt etableringen af et udvalg for forsvarsindustrielt beredskab. For det andet skal produktionskapaciteten opskaleres mhp. at sikre tilgængeligheden, forsynings sikkerheden og innovationen af forsvarsprodukter, herunder bl.a. med et fokus på droneproduktion i EU og etablering af et innovationskontor i Kyiv. For det tredje vil Kommissionen arbejde for at sikre de nødvendige investeringer i den europæiske forsvarssektor, herunder også bedre adgang til privat finansiering. For det fjerde skal der sikres en effektiv strømlining af regler og rammer på tværs af EU mhp. at sikre et velfungerende operativt miljø for forsvarsindustrielle aktører. For det femte vil Kommissionen understøtte styrkelsen af partnerskaber mhp. at skabe en mere robust europæisk forsvarsindustri i samarbejde med ligesindede, herunder NATO, Ukraine og den ukrainske forsvarsindustri.

Strategien fremsættes sammen med et forslag om et europæisk forsvarsindustri-program (European Defence Industry Programme, EDIP), som er det første udmøntende initiativ, der skal implementere strategiens ambitioner. EDIP behandles i et særskilt grund- og nærhedsnotat. I det omfang, at Kommissionens meddelelse udmøntes i yderligere konkrete forslag, vil det skulle vurderes særskilt, om disse vil medføre lovgivningsmæssige, statsfinansielle og/eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser strategien velkommen og støtter en strategisk og ambitiøs tilgang til styrkelsen af den europæiske forsvarsindustri. En leverings- og modstandsdygtig europæisk forsvarsindustri er en forudsætning for at kunne fortsætte den militære støtte til Ukraine, og for at EU kan tage et større ansvar for euro-atlantisk sikkerhed. Regeringen finder det positivt, at der arbejdes for at fastholde den europæiske konkurrenceevne og innovationskapacitet, at produktionskapaciteten opskaleres, samt at fælleseuropæisk udvikling, indkøb og anskaffelse

af forsvarsprodukter styrkes. Regeringen finder det særligt vigtigt, at hensynet til adgangen og vilkårene for små- og mellemstore virksomheder afspejles i strategien og sikres i det fremadrettede arbejde. Regeringen finder det ligeledes positivt, at strategien har et fokus på øget samarbejde med Ukraine og andre ligesindede og partnere, ikke mindst NATO. Endelig finder regeringen det positivt, at strategien berører en række relevante problemstillinger, herunder forsvarsindustriens adgang til finansiering, uforudsigeligheden i efterspørgselsmønstre og manglen på koordination og facilitering mellem medlemsstater samt uhensigtsmæssige regulatoriske barrierer.

2. Baggrund

Kommissionen og EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik præsenterede den 5. marts 2024 en fælles meddelelse om en europæisk forsvarsindustri strategi (European Defence Industry Strategy, EDIS). Meddelelsen er modtaget i dansk sprogversion den 23. april 2024. Strategien fremsættes sammen med et forsvarsindustrielt program (EDIP), som er det første udmøntende initiativ. EDIP behandles i et særskilt grund- og nærhedsnotat.

EDIS er den første forsvarsindustrielle strategi i EU og tager udgangspunkt i den forværrede sikkerhedspolitiske situation i Europa. Ruslands invasion af Ukraine har ført til skærpet opmærksomhed på styrkelsen af EDTIB, så der kan udvikles, produceres og sikres rettidig levering og tilgængelighed af forsvarsmateriel i Europa. En styrket EDTIB vurderes ligeledes af Kommissionen at kunne bidrage positivt til euro-atlantisk sikkerhed til gavn for NATO.

Strategien skal ses i lyset af Versailles-erklæringen og EU's strategiske kompas for sikkerhed og forsvar fra marts 2022, hvor EU's medlemsstater blev enige om at styrke EU's evne til at tage et større ansvar for egen sikkerhed og styrke den europæiske forsvarsindustri. I fællesmeddelelsen fra den 18. maj 2022 om 'analysen af investeringsmangler på forsvarsområdet', blev der peget på omfattende mangler på EU's investerings-, kapabilitets- og industrielle områder. Den 19. juni 2022 fremsatte Kommissionen 'forordning om styrkelse af den europæiske forsvarsindustri gennem fællesindkøb' (European defence industry reinforcement through common procurement act, EDIRPA) og den 3. maj 2023 'forslag om støtte til produktion af ammunition' (Act in support of Ammunition Production, ASAP). Med forslagene blev der etableret to kortsigtede instrumenter med formål om at understøtte hhv. medlemsstaternes indkøb af forsvarsmateriel i fællesskab og en opskalering af produktionskapaciteten hos europæiske ammunitions- og missilproducenter. Disse instrumenter løber til hhv. midten og slutningen af 2025.

Strategien skal dertil ses i sammenhæng med, at EU og medlemsstaterne løbende har demonstreret stor politisk vilje til at mobilisere og finansiere militær støtte til Ukraine, herunder fra EDTIB. Dette gennem finansiering fra Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF) og gennem den tresporede ammunitionsindsats til støtte for Ukraine, hvor ASAP blev fremsat og vedtaget inden for få måneder. Kommissionen oplyser, at siden Ruslands invasion af Ukraine har den europæiske forsvarsindustri ifølge EU opskaleret produktionskapaciteten for ammunition med 50 pct., og ventes at nå en kapacitet på 1,4 mio. skud 155 mm ammunition i slutningen af 2024 og 2 mio. i 2025 bl.a. på baggrund af den dedikerede EU-indsats på området.

Kommissionen og den højtstående repræsentant har dog vurderet, at det europæiske marked for forsvarsindustri ikke lever op til sit fulde potentiale, bl.a. som følge af mange års underinvesteringer og politiske valg om nedprioritering. Tal fra Kommissionen viser, at 78 pct. af

medlemsstaternes ordrer mellem februar 2022 og juni 2023 blev lagt hos producenter uden for EU, hvoraf USA udgjorde 63 pct. Kommissionen vurderer, at dette risikerer at underminere den europæiske konkurrenceevne på længere sigt og betyder, at europæiske skatteborgeres penge bl.a. går til opbygningen af produktionskapacitet uden for EU. Samtidig peger strategien på, at medlemsstaterne fortsat ikke i tilstrækkelig grad koordinerer og samarbejder på det forsvarsmaterielle område. Det betyder, at efterspørgslen ikke kommunikerer tilstrækkeligt til, at kollektive behov identificeres, ligesom potentialet for en større konvergens (interoperabilitet) mellem EU-landenes forsvarssystemer og –materiel ikke indfries. Som resultat vurderer Kommissionen, at EDTIB er fragmenteret og uden tilstrækkeligt incitament til at opskalere produktionskapaciteten, hvilket har skabt en forøget afhængighed af tredjelande.

Medlemsstaterne har været hørt gennem en konsultationsproces i efteråret 2023, hvor også det europæiske forsvarsindustrielle økosystem, forskningsmiljøet og den finansielle sektor blev inddraget. Danmark udarbejdede i december 2023 et positionspapir, hvori de danske hovedprioriteter for den kommende strategi blev oplistet, herunder rammebetingelserne og adgangen for SMV'er, øget fokus på fælles indkøb og opskalering af produktionskapacitet, styrket innovationskapacitet og samarbejde med tredjelande og NATO.

3. Formål og indhold

Strategiens overordnede formål er at opnå en højere grad af forsvarsberedskab i EU. Forsvarsberedskab defineres som en kontinuerlig tilstand, hvori EU og medlemsstaterne er i stand til at kunne beskytte den europæiske sikkerhed, territorium, kritiske infrastruktur og kerneværdier. Dette inkluderer også EU's mulighed for at sikre militær støtte til partnere såsom Ukraine.

EDIS lægger op til at bevæge sig fra den kortsigtede krisehåndtering til en strukturel omstilling af den europæiske forsvarsindustri. Målet er, at EDTIB skal kunne identificere, udvikle og producere de nødvendige forsvarsprodukter. Samtidigt skal EU være i stand til at udvikle de kritiske kapabiliteter til fremtiden. Derfor skal medlemsstaterne i højere grad og i fællesskab målrette investeringerne i den europæiske forsvarsindustri, således at investeringerne bidrager til opbygningen og styrkelsen af EDTIB og forsvarsinnovation i EU.

Et hovedelement i strategien er Kommissionens oplæg til en række fælles målsætninger for styrkelsen af den europæiske forsvarsindustri:

- Medlemsstater skal gøre fremskridt mod at foretage mindst 50 pct. af deres forsvarsinvesteringer i EU i 2030 og 60 pct. i 2035. Der har ikke tidligere været en målsætning på området. Tal fra Kommissionen viser, at næsten 80 pct. af medlemsstaternes investeringer og ordrer blev lagt hos producenter uden for EU mellem februar 2022 og juni 2023. Dette tal var ca. 60 pct. mellem 2007 og 2016.
- Medlemsstater skal tilstræbe at indkøbe mindst 40 pct. af forsvarsmateriel i fællesskab frem mod 2030. Den nuværende målsætning fra 2007 er på 35 pct. I praksis blev 18 pct. indkøbt i fællesskab i 2022.
- Medlemsstaterne skal arbejde for, at værdien af intra-EU handel af forsvarsmateriel skal udgøre mindst 35 pct. af den samlede værdi af markedet i 2030. Der har ikke tidligere været en målsætning herom. Det nuværende niveau er 15 pct.

Meddelelsen lægger op til at styrke den europæiske forsvarsindustri gennem fem arbejdsspør: 1) investere mere, bedre, sammen og europæisk, 2) opskalere produktionskapaciteten, 3) sikre de nødvendige investeringer i forsvarssektoren, 4) strømlining af regler og rammer på tværs af EU og 5) styrkede partnerskaber.

Der henvises løbende til EU's kapabilitetsudviklingsplan (Capability Development Plan, CDP) samt den årlige gennemgang af forsvarskapabiliteter i EU (Coordinated Annual Review on Defence, CARD), som to eksisterende instrumenter, der skal understøtte prioriteringen af kommende projekter og samarbejder

1. Investere mere, bedre, sammen og europæisk

Kommissionen og EU's højtstående repræsentant vil arbejde for, at medlemsstaterne skal **investere mere** målrettet i den europæiske forsvarsindustri.

Ifølge Kommissionen skal medlemsstaterne **investere bedre**, hvilket betyder, at investeringerne skal målrettes der, hvor de har størst effekt. For at understøtte øget koordination etableres der med EDIS en ny fælles koordinationsfunktion i form af et udvalg for forsvarsindustrielt beredskab. Udvalget for forsvarsindustrielt beredskab komplementeres af en industri-gruppe, der kan konsulteres i relation til forsvarsindustrielle spørgsmål.

Målsætningen er, at EU i 2035 skal være i stand til at udvikle europæiske kapabiliteter gennem fælleseuropæiske projekter, fx overvågning i rummet, cyber-kapabiliteter, beskyttelse af under-søisk infrastruktur og integreret luft- og missilforsvar.

Ifølge Kommissionen skal medlemsstaterne **investere sammen** i hele livscyklussen af forsvarsprodukter, og fællesindkøb af forsvarsmateriel skal være den nye norm. Dette kan skabe stordriftsfordele, sende stærke behovssignaler til industrien og derigennem sikre interoperabilitet, afhjælpe fragmentering og styrke EDTIB.

Der bør ifølge Kommissionen ligeledes **investeres europæisk**, hvilket betyder, at medlemsstaternes investeringer skal målrettes den europæiske forsvarsindustri.

I EDIP etableres en række konkrete tiltag, som skal understøtte disse målsætninger. Disse beskrives i særskilt grund- og nærhedsnotat.

2. Tilgængelighed af forsvarsmateriel og forsyningssikkerhed

Strategien sætter fokus på, hvordan tilgængeligheden af forsvarsmateriel samt forsyningssikkerheden på længere sigt kan sikres. Mens medlemsstaterne stadig har ansvaret for at placere flerårige kontrakter i EDTIB, ønsker Kommissionen at understøtte processen.

Som den primære leverance foreslår Kommissionen en række tiltag inden for rammerne af **EDIP**. Af yderligere arbejdsspør i EDIS kan fremhæves:

- Der skal øget fokus på innovationskapaciteten i EDTIB. Kommissionen foreslår derfor, at der skal udarbejdes et nyt forslag til at understøtte produktionen af droner inden for EU.

- Ligeledes agter Kommissionen at åbne et innovationskontor i Kyiv for bl.a. at sikre match-making mellem EU's start-ups og Ukraines forsvarsindustri.
- SMV'er har en stadig mere vigtig rolle ift. at levere de innovative løsninger og teknologier i forsvarssektoren. Kommissionen ønsker dertil at understøtte industrialiseringen af projekter under Den Europæiske Forsvarsfond (European Defence Fund, EDF) yderligere.

3. Sikre tilstrækkelig finansiering

I strategien understreger Kommissionen, at det er afgørende, at finansieringen også afspejler ambitionerne, herunder at flere midler skal afsættes til det forsvarsindustrielle område. Strategien indeholder ikke i sig selv finansiering. Kommissionen ser, at den næste MFF indeholder finansiering af det forsvarsindustrielle område, herunder eksempelvis med henblik på at videreføre EDF og EDIP.

Strategien peger ligeledes på, at der er store hindringer i adgangen til finansiering for forsvarsindustrien, og at der derfor er et behov for at sikre bedre adgang til både offentlige og private investeringer. Kommissionen peger på Den Europæiske Investeringsbanks (European Investment Bank, EIB) lånepolitik som en væsentlig hindring for øgede europæiske investeringer i forsvarsindustrien og særligt for SMV-segmentet. Konkret opfordres der i strategien til, at EIB modificerer lånepolitikken inden udgangen af 2024. Kommissionen vil dertil arbejde for en fælles aftale med EIB om en ny definition af teknologier med dual-use potentiale, for at kunne tiltrække flere investeringer i teknologier, produkter og infrastruktur med dual-use potentiale.

Endelig vil Kommissionen arbejde for at integrere hensynet til forsvar og sikkerhed på tværs af EU-fonde og -programmer, herunder samhørighedsfondene og InvestEU. Medlemsstaterne opfordres til en mere målrettet brug af disse fonde mhp. investeringer i forsvarssektoren.

4. En strømning af politikker og rammer på tværs af EU

I strategien lægges der op til, at den nye strategiske tilgang ligeledes afspejles i de regulatoriske rammer og regler i EU. Der berøres tre emner: regulatoriske rammer, tiltrækning af arbejdskraft og grøn omstilling.

I forhold til de regulatoriske rammer skal EDTIB være i stand til at operere i et passende regulatorisk miljø. For at sikre dette skal potentielle regulatoriske hindringer for forsvarssektoren identificeres og fjernes. Samtidig vil Kommissionen arbejde for at facilitere overførsler inden for EU af forsvarsrelaterede produkter fra EU-projekter, herunder ved at opfordre medlemsstaterne til at foretage en evaluering af direktiv 2009/43/EC i slutningen af 2025.

Kommissionen vil undersøge yderligere aktiviteter mhp. at forbedre mobiliteten i arbejdskraft og understøtte forsvarsrelateret uddannelse – investering i kompetencer er nøglen til at sikre innovationskapaciteten.

EDTIB skal ligeledes gøres i stand til at bidrage til den grønne omstilling, herunder være i stand til at producere mere energi-neutralt samt øge cirkulariteten af forsvarsmateriel.

5. Partnerskaber

Kommissionen fremhæver styrkede partnerskaber som en central del af indsatsen for at styrke EDTIB. Konkret peges der på samarbejde med Ukraine, NATO samt andre internationale partnere.

Et tættere samarbejde med Ukraine har en central plads i strategien, og forventes at være en del af EU's sikkerhedstilsagn til Ukraine. Der påtænkes følgende indsatser ift. Ukraine:

1. At afholde et EU-Ukraine forum med fokus på forsvarsindustri i 2024.
2. At styrke og revidere den eksisterende administrative aftale mellem EDA og Ukraine.
3. At sikre, at Ukraine har mulighed for at deltage i EU's forsvarsindustrielle programmer, herunder muligheden for at indgå i fællesindkøb under EDIP på lige fod med andre medlemsstater samt støtte opskaleringen af forsvarsindustriell kapacitet i Ukraine og samarbejde mellem den europæiske og ukrainske forsvarsindustri.
4. At undersøge mulighederne for at skabe yderligere incitamenter til fællesindkøb og samarbejde mellem den europæiske og ukrainske forsvarsindustri under Ukraine Assistance Fund.

Kommissionen vil arbejde for at styrke vidensdelingen, synergien og komplementariteten mellem EU og NATO, herunder særligt i forhold til at undersøge muligheden for en mere dedikeret struktureret dialog, udveksling af klassificeret information og styrket samarbejde mellem relevante aktører og instrumenter i hhv. EU og NATO.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke forholdt sig til meddelelsen.

7. Nærhedsprincippet

Ej relevant.

8. Gældende dansk ret

Ej relevant.

9. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige, økonomiske og andre konsekvenser, herunder beskyttelsesniveauet
Strategien har ikke i sig selv konsekvenser for dansk lovgivning, økonomi eller beskyttelsesniveauet. Indholdet i meddelelsen kan dog senere blive udmøntet i konkrete retsakter, der kan medføre konsekvenser. Der vil blive foretaget en særskilt vurdering af dette i forbindelse med eventuel fremsættelse af konkrete forslag som følge af strategien. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

10. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for civilbeskyttelsesområdet.

Forslaget har dertil været sendt i ekstern høring i regi af Regeringens Rådgivende Gruppe for dansk forsvarsindustri.

Dansk Industri

DI finder strategien ambitiøs og er generelt positive over for retningen og de foreslåede initiativer, herunder særligt en tættere relation og koordination mellem industri og EU's medlemsstater.

DI finder det vigtigt, at Danmark forfølger en struktureret debat om, hvilke elementer som bør implementeres og konkretiseres. DI bakker op om en række af tiltag og fokusområder i strategien: etableringen af en forsvarsindustriell industrigruppe til konsultationer, etablering af et forsyningsikkerhedsregime, modificering af EIBs lånepolitik, øget adgang til finansiering generelt, målsætningerne omkring øget indkøb af europæiske produkter, styrkelse af mobilitet i arbejdsstyrken, støtte til forsvarsindustrielle uddannelser, øget fokus på faciliteringen af intra-statslig overførsel af forsvarsprodukter, støtte til fællesindkøb blandt nationer, flagskibsprojekter på særligt grænseoverskridende områder, støtten til Ukraine, den planlagte gennemgang af forsvarsdirektivet i 2024 samt arbejdet for at gøre beredskabskulturen og den generelle forsvars dagsorden mere mainstream i EU.

DI nævner en bekymring for, at medlemsstaterne overfører beslutningskompetencer til EU, og hvorvidt at ideerne i strategien kan medføre yderligere administrative byrder for nationerne og industrien.

Nationalt Forsvarsteknologisk Center (NFC)

NFC hilser strategien velkommen og bemærker, at en succesfuld implementering forudsætter, at tilstrækkelige økonomiske værktøjer stilles til rådighed, herunder tilpasninger af Den Europæiske Forsvarsfond (EDF). NFC finder det særligt vigtigt, at øgede investeringer i den europæiske forsvarsindustri sker i tillæg til EU's støtte til forskningsprogrammer.

NFC ser positivt på strategiens fokus på samarbejde om forskning og udvikling og understreger, at tilgangen bør være at udnytte eksisterende styrkepositioner inden for forskning og industri. Her bemærkes det, at slankere administrative processer især vil gavne SMV-segmentet, som ofte oplever udfordringer med de bureaukratiske processer.

NFC ser dertil, at EU bør arbejde for at skabe og udvikle fælles standarder inden for teknologi og produkter af fælles interesse samt en øget anerkendelse/godkendelse af certificeringer. NFC opfordrer til, at standardiseringer følger NATO-standarder og bør sikre øget interoperabilitet.

NFC finder det positivt, at de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS) nævnes som mulige modtagere af EU-støtte på lige fod med SMV'er, da det kan forbedre relationen til investorer og slutbrugere. GTS'erne råder fx over en række af test-faciliteter, som industrien og forsvaret kan anvende til test, hvilket efterspørges af det danske forsvar. Det bemærkes her, at der også i denne sammenhæng er behov for instrumentelle værktøjer, som kan fordrø og støtte udviklingen.

NFC hilser oprettelsen af den forsvarsindustrielle industrigruppe velkommen som et organ, der kan sikre sektor specifikke krav og anskaffelser. NFC ser, at rollen for gruppen skal yderligere konkretiseres, og at der på sigt bør sikres dansk deltagelse.

Center for Defence, Space and Security (CenSec)

CenSec understreger i deres hørings svar nødvendigheden af at skabe stærke incitamenter for små- og mellemstore virksomheder (SMV'er) samt vidensinstitutioner for at sikre en inkluderende, innovativ og konkurrencedygtig europæisk forsvarsindustri. CenSec anbefaler, at der bør sættes øget fokus på lettere adgang til finansiering, forenkling af processer for at lette SMV'ernes deltagelse, støtte til samarbejde mellem SMV'er, store virksomheder og vidensinstitutioner og innovation, herunder prioritering af forskning og udvikling inden for teknologier, hvor SMV'er og vidensinstitutioner kan tilføre værdi.

Ingeniørforeningen IDA

IDA bakker grundlæggende op omkring, at dansk og europæisk forsvarsindustri får bedre rammer for udvikling og produktion af ny forsvars- og sikkerhedsteknologi og anerkender behovet for at udarbejde en europæisk forsvarsindustriel strategi. IDA finder det essentielt, at der fra dansk side snarest igangsættes en revidering af den nuværende danske forsvarsindustrielle strategi.

IDA er positive over for, at der tænkes i bedre koordination af fællesindkøb og udviklingsprojekter på tværs af landegrænser for at sikre en stabil, fleksibel og højteknologisk forsvarsproduktion i Europa. Det ses her som særligt positivt, at strategien har fokus på kompetencer, arbejdskraft og innovation.

IDA finder det ligeledes positivt, at der i strategien bl.a. er fokus på at understøtte den europæiske forsvarsindustri til at være teknologiførende, og at strategien lægger vægt på at særligt SMV'er samt universiteter og GTS-institutter skal have mere fleksibel, hurtigere og nemmere adgang til finansiering sammen med Forsvaret.

IDA finder det positivt, at der er fokus på at gøre forsvarssektoren attraktiv for relevant arbejdskraft. Ifølge IDA, mangler forsvarssektoren højt kvalificeret arbejdskraft inden for STEM-området (videnskab, teknologi, ingeniørvidenskab og matematik).

Endelig bakker IDA op omkring strategiens ambitioner ift. den grønne omstilling af Forsvaret og bemærker, at danske virksomheder og vidensinstitutioner har en række styrkepositioner i den sammenhæng.

5. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være støtte til Kommissionens strategiske tilgang til styrkelsen af den europæiske forsvarsindustri, herunder til et integreret samarbejde med Ukraine. En række lande ventes at skubbe på for yderligere finansiering til styrkelsen af EDTIB, mens andre lande vil forholde sig mere defensivt til spørgsmålet. Balancen om samarbejde med tredjelande ventes også drøftet, hvor nogle lande traditionelt set har været større fortalere for strategisk autonomi, mens andre har betonnet den åbne strategiske autonomi, som lægger større vægt på samarbejdet med tredjelande.

6. Særlige danske opmærksomhedspunkter

Overordnet vurderes det i dansk interesse at styrke europæisk forsvarsindustri.

Danmark bør være særligt opmærksom på, hvordan strategiens målsætninger ventes udmøntet, herunder mhp. at sikre, at implementeringen sker under hensyntagen til og med fokus på Forsvarets behov og opgaveløsning

Bl.a. bør Danmark være opmærksom på ansvars- og kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne og Europa-Kommissionen, EU's højtstående repræsentant og EDA, samt hvorvidt nye tiltag skaber merværdi og tilsikrer, at der ikke finder en unødigt duplikation af indsatser sted ift. eksisterende institutioner, fora og initiativer. Fra dansk side vil det derfor være et opmærksomhedspunkt, at Kommissionen tilvejebringer et tilstrækkeligt og fyldestgørende analysegrundlag ifm. fremsættelsen af forslag. Dertil kommer, at evt. kommende tiltags afledte konsekvenser, herunder økonomiske, begrænses.

Ligeledes bør Danmark være særligt opmærksomme på synergien og komplementariteten til indsatser i NATO samtidigt med fokus på, hvordan strategien italesætter og åbner op for muligheden for samarbejde med ligesindede, særligt Ukraine.

I den danske behandling af nye europæiske forsvarsindustrielle initiativer vil det være centralt at holde sig den europæiske industristruktur for øje. Det skal sikres, at opbygningen af den europæiske forsvarsindustri også understøtter en styrket dansk forsvarsindustri jf. det nationale kompromis "*Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik*" af 6. marts 2022 samt rammeforliget "*Vilje og evner til at tage ansvar*" af 28. juni 2023. Det er derfor centralt at sikre, at adgangen for SMV'er sikres, således at EU-indsatsen også kommer de mindre medlemsstater til gode.

Endelig vil adgang til finansiering for forsvarssektoren være et opmærksomhedspunkt.

7. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter formålet med og ambitionen i meddelelsen og finder det positivt, at der anlægges en bredepektret, ambitiøs og strategisk tilgang til styrkelsen af den europæiske forsvarsindustri. En leverings- og modstandsdygtig europæisk forsvarsindustri, herunder en styrkelse af fælles udvikling, indkøb og anskaffelse af forsvarsmateriel, er en forudsætning for at kunne sikre den fortsatte militære støtte til Ukraine samt at kunne understøtte et EU, der kan tage større ansvar for euro-atlantisk sikkerhed.

Regeringen finder det positivt, at der er fremsat en række ambitiøse målsætninger og foreslået tiltag på EU-niveau på områder, hvor EU potentielt kan give en merværdi for medlemsstaterne og for den samlede effekt i styrkelsen af den europæiske forsvarsindustri. Det bemærkes her, at målsætningerne ikke er bindende for medlemsstaterne.

Regeringen finder det positivt, at EDIS indeholder tiltag som understøtter en mere koordinerende og faciliterende indsats på EU-niveau. Oprettelsen af et udvalg for forsvarsindustrielt beredskab og dets fremadrettede virke bør dog være baseret på en konkret merværdi, respektere den nuværende kompetencefordeling mellem EU og medlemsstaterne samt være drevet af et behov hos medlemsstaterne, ligesom det bør undgås at duplikere eksisterende initiativer. Regeringen finder det dertil vigtigt, at der tilsikres et klart defineret mandat for udvalget under inddragelse af medlemsstaterne. Regeringen finder det centralt, at der ifm. fremsættelsen af forslag udarbejdes tilstrækkelige og fyldestgørende konsekvensanalyser.

Regeringen finder det vigtigt, at der tages højde for både konkurrenceevnen og innovationskapaciteten i EDTIB. Regeringen vægter i den forbindelse adgangen og mulighederne for SMV'er særlig højt, herunder mhp. at få placeret disse i relevante fælleseuropæiske konsortier, projekter og forsyningskæder. Det er derfor særligt positivt, at strategien fokuserer på åbne

forsyningskæder og vilkårene for SMV'er, herunder med fokus på kritiske teknologier og dual-use segmentet, hvilket vil skulle følges op med reel handling i de efterfølgende udmøntende tiltag fra Kommissionen. Regeringen byder dertil ambitionen om at åbne et innovationskontor i Kyiv særligt velkommen.

Regeringen finder det positivt, at der er et fokus på opskalering af produktionskapaciteten i EDTIB, hvilket er en forudsætning for en øget forsyningssikkerhed i Europa og skal ske parallelt med et fokus på innovation og teknologisk udvikling. Regeringen hilser Kommissionens ambition om at fremsætte et forslag til støtte for droneproduktion i EU velkomment.

Regeringen finder det positivt, at der i strategien er et fokus på fælles udvikling, indkøb og anskaffelser i den europæiske forsvarsindustri. Regeringen støtter overordnet formålet om at sikre mere grænseoverskridende samarbejde. Fællesindsatser vurderes at kunne sende stærke efterspørgselssignaler, skabe stordriftsfordele og sikre øget incitament til industrien ift. at opskalere kapaciteten samt øge interoperabiliteten mellem medlemsstaternes militære kapabiliteter. Regeringen lægger desuden vægt på, at muligheden for at foretage fællesanskaffelser fortsat er fleksibel. Samtidig vil det være et særligt dansk opmærksomhedspunkt at sikre, at SMV'er fra mindre medlemslande også imødekommes ved øget anvendelse af fællesanskaffelser. Regeringen finder det desuden vigtigt, at fælles indkøb er transparente og følger relevante tildelingskriterier.

Regeringen bakker op om strategiens fokus på øget samarbejde med Ukraine, herunder som del af EU's sikkerhedstilsagn til Ukraine, og finder at Ukraine skal integreres i den europæiske forsvarsindustri hurtigst muligt, herunder som bro mod et fremtidigt ukrainsk EU- og NATO-medlemskab. Regeringen finder det i forlængelse heraf essentielt, at der i strategien ligeledes er et fokus på samarbejdet med ligesindede tredjelande samt NATO.

Regeringen finder det endvidere positivt, at der ses nærmere på potentielle regulatoriske hindringer på EU-plan, og finder det vigtigt at der tages en evalueringbaseret tilgang til potentielle ændringer, herunder ift. eksportkontrol- og udbudslovgivning.

Endelig finder regeringen det helt centralt, at forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme efter 2027 (MFF). Fra regeringens side findes det positivt, at der er et stort fokus på en øget og mere offensiv adgang til privat kapital og investeringer i forsvarssektoren gennem EIB, men er samtidig opmærksom på, at den skal implementeres uden at kompromittere EIB's forretningsmodel.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.